

Domonkos László

A ludovikás

Eszter sohasem beszélt sokat az apjáról. Csak annyit lehetett biztosan tudni, hogy rémálom-szörnyeteg, nyúzza az anyját, őt meg a húgát, Ágneszt, de hát össze vannak vele zárva a pöttömnyi lakásban, hiába váltak el már réggen, nem hajlandó elmenni vagy nem is tudna hová, de hát ők is ugyanígy vannak, az anyja a konzervgyárban, abban a hivatalban, az öreg meg csak otthon mindig, állandóan a Szabad Európát hallgatja és „löki a hülye ludovikás dumáját”, de olykor leveleket is ír, egyszer egyet meg is mutatott („anyám nekünk szokta odalökni őket”), olyasm volt benne – szálkás-hurlis, nagyon határozott, nagy fura betűkkel, de azért jól olvashatóan –, hogy már megint ez meg ez volt a lányokkal, Eszter akkor ezzel amúgy, Ágnes amazzal amúgy jött haza, látszik, hogy a kiváló anyai nevelés már kezdi meghozni a gyümölcsseit. Eszter majdnem diadalmas mosollyal tette el a már kissé gyűrött papírlapot, legyintett és ugyanazzal a mozdulattal az ölembe ült, amit annyira szerettem mindig ott, a megszokott padunkon a Klapka téren. Máskor meg széles mosollyal integetett le az első emeleti lakás parányi erkélyéről, amint elkezdtem füttyülni megbeszélés szerint a Troggs-együttes *Vad dolog* című számának szólóját, vagyis az egyezményes jelünket, a nyári szünetben sokszor már kora délelőtt, hogy végeérhetetlen, egész napos csavargásainkra induljunk a néptelen, napsütötte körtöltésen, ki

a Holt-Marosig és vissza, amerre csak a szem ellátott, romantikus és izgató elegyben.

„Olyan van, hogy...” – így kezdte mindig napi beszámolóit, ezekből már nem nagyon hiányozhatott az apja, ha legtöbbször éppen csak megemlítve is, rendszeres, de nélkülözhetetlen epizodistaként, aki örök és változtathatatlan, lappangó fenyegetésként ott rejtőzik a zöld macskaszemmel, lidércfényvel világító rádió skálakeresője mögött, ezzel vagy amazzal, így vagy amúgy, „olyan ludovikás dumával vagy stílusban”. Idővel mindenesetre ugyanúgy az Eszter-Ágnes testvérpár-világ legköznapibb valóságához tartozott, mint anyjuknak a konzervgyár vagy a Troggs-szóló, az erkély felé szállva.

A tulajdonképpen végig jól elfojtott fenyegető szorongás csak akkor kapott nyíltabb jelleget bennünk, midőn a húsvét elközeledvén, a hosszú évek óta megszokott locsolkodási rendbe kellett illeszteni Eszter, Ágnes meg az anyjuk illő megöntözésének megkerülhetetlen kívánalmát – régi, még általánosból haverommal, Kabafi Tamással a duóba legalább akkora súllyal illett és kellett jelen lennie, mint a rókusi lányoknak vagy éppen apám egykori barátnőjének, alsós tanítónőmnek, a még mindig filmsztárokat eszembe juttató, mozgásszerűt férje mellett igézően mosolygó és páratlan finomságokkal váró Marika nélinek.

Úgy döntöttünk, a program befejező – már jócskán a belvárosra korlátozó-dó – locsolási körút-részletére hagyjuk a ludovikás atya lányait, gondoltam, Eszterem megérti majd, hogy minél több bátorítást, elszánást és szükséges fellépést szeretnék magaméneknak tudni, mire odáig érünk, hát igencsak összetyulódott, fura koktélok kavaroztak bennem, mire a Troggs-erkély alá, a lépcsőházba értünk.

Magas, igen vékony, hófehér hajú férfi nyitott ajtót, szokatlanul markáns, régi szobrok vonásait idéző arcán rengeteg ránc, de a mozgása friss, ruganyos, hangja erős, erőteljes, ha nem is éppen túl hangos, de olyan majdnem-mennydörgősnek hallik. „Kerüljenek beljebb, fiúk”, mondta nagyon határozottan, „jegyezzék meg, csak az újkori katonákat nem enged-

jük be.” Ez utóbbit nem egészen értettük, de persze meg sem mertünk nyikkanni, már ültünk, már nyúltunk az első pohárka után. A ludovikás egyenes derékkel, mozdulatlanul ült, élénk, szürkés-kék szemeiben mintha valami kaján pajkosság vegyült volna némi enyhe szigorral, de csak annyit mondott: „egészségükre, érezzék jól magukat”, és egy sebes, szemlátomást igen gyakorlottnak tűnő főhajtás kíséretében már át is adta a terepet a túlsó oldalról – addig észre sem vettük – a félig nyitott ajtón át beóvakodó lányoknak. (A mamát sehol sem láttuk.) Olyan fellélegzés-félét éreztem, mint amikor a fogorvostól kifelé tartva már a lépcsőről láttam az utcai ajtót, s egy másodpercre megálltam, hogy végre kiélvezzem a pillanatot. A rádió sötétben és némán állott őrt a sarokban.

